

The excavation in the field of Podvršťa was aimed at confirming the stratigraphic observations from the 2000 excavation season in sector S151, where cultural material was found in two separate layers. We excavated and compared materials from both layers and we identified several differences between them. A chronological difference was also confirmed by ^{14}C dating and by a detailed lithostratigraphic study.

ÚNANOV (okr. Znojmo)

SZ okraj obce. Kvartérní profil. Záchraný výzkum.

Při plánované výstavbě rodinného domku v obci Únanov bylo při hloubení základů sklepa odkryto několik mohutných sprašových profilů, z nichž jeden obsahoval fragmenty kostí, větší množství uhlíků a přepálený sediment červené barvy. Protože se zjevně jednalo o nález pleistocenního stáří, informoval Z. Čižmář, který vedl odborný archeologický dohled nad stavbou, pracovníky ústavu Anthropos a přizval je k posouzení náleзовé situace (obr. 31).

Obr. 31. Únanov. Dokumentace profilu.
Únanov. Description of the profile.

Dne 7. 9. 2005 jsme provedli dokumentaci náleзовého místa, které se nachází na mírném SVV svahu, v nadmořské výšce 305 m. Nejkomplexnější stratigrafický sled jsme zachytili v profilu označeném UNANS0501 (JTSK: 641796,8 1188508,4).

Při terénních úpravách byl obnažen sprašový profil do hloubky 2,6 m (obr. 32). Pod strženou holocenní půdou se nacházela vrstva přemístěného sprašového sedimentu (A) s cívavými a hojnou příměsí úlomků hornin, pocházejících asi z výše položených míst. V podloží se nacházel komplex fosilních půd, který se skládal ze slabé půdy (B) o mocnosti cca 20–30 cm, která plynule přecházela do 70 cm mocné, tmavé hnědé půdy „C“ (Munsel 7,5YR3/4, měřeno za vlhka), představující zřejmě A-horizont fosilní půdy, která byla zejména na bázi panterovaná. Na dně sondy se našla rezavě hnědá půda (D), zřejmě B-horizont, s detritem a písčitou frakcí (Munsel 10YR4/6). Mocnost půdy jsme v odkrytém profilu nezachytili. Makroskopicky lze hledat analogie k tomuto půdnímu komplexu např. v Mašovcích (Havlíček – Smolíková 2003) nebo v Moravském Krumlově IV (Neruda – Nerudová – Oliva 2004).

V horní hladině hnědé půdy (C) se nacházela koncentrace fosilních kostí, které byly po konzervaci a rekonstrukci odebraných zlomků určeny G. Dreslerovou jako mediální

phalanx bovida. V jejich blízkosti se nacházel mrazem rozpuštěný rohovec, který ale nejevil znaky intencionálního používání. Přibližně v hloubce 2 m se našla vrstva přepáleného půdního sedimentu v kontextu většího množství uhlíků, které se mimo prostor dokumentovaného profilu v půdě nacházely jen ojediněle. Je obtížné rozhodnout, zda se jedná o zbytky ohniště. Bohužel se prozatím nepodařilo najít žádný jednoznačný doklad přítomnosti člověka.

Na základě současných poznatků je prozatím obtížné časově zařadit nalezenou situaci. Podle již zmíněných analogií jsou podobné půdy spojovány s holsteinským interglaciálem, ale ukazuje se, že v případě jejich přemístění, které na této lokalitě nelze vyloučit, se může datace dost výrazně změnit, jak ukazují výsledky datování na lokalitě Moravský Krumlov IV. Rozhodně nalezená situace spadá do období starší doby kamenné a je pravděpodobné, že je starší než poslední interglaciál (OIS 5e).

Práce byla podporována institucionálním vědeckým záměrem č. MK00009486202.

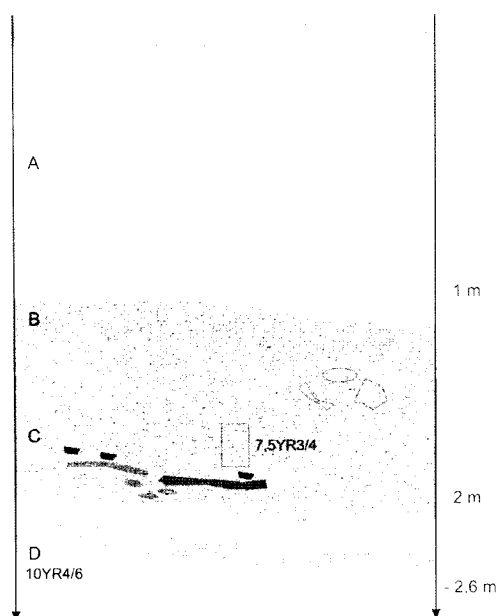
Zdeněk Čižmář, Petr Neruda, Zdenka Nerudová

Literatura

- Havlíček P., Smolíková L. 2003: *Neolitický rondel v Mašovcích: kvartérní a paleopedologické výzkumy*. Thaysensia (Znojmo) 2003, 5: 3–9.
- Neruda P., Nerudová Z., Oliva M. 2004: Stratigrafie paleolitických lokalit v oblasti Krumlovského lesa (okr. Znojmo). *Acta Mus. Moraviae*, Sci. soc. 89, 3–58.

Resumé

A rescue excavation (fig. 31) near Únanov uncovered a Pleistocene fossil soil complex (fig. 32: B-D), probably earlier than the last interglacial (OIS 5e). The dark brown soil contained animal bone fragments (medial part of bovid *phalanx*) in the upper part, and charcoal and burnt sediment in the lower part of the profile. Unfortunately, no archaeological finds have been found.

Obr. 32. Únanov. Stratigrafická situace.
Únanov. Stratigraphic sequence.